

DÜNYA'DA GIDA İSRAFININ BOYUTLARI

- Gıda kayıpları, “tedarik zincirinin çeşitli aşamalarında insan tüketimi için mevcut olan yenilebilir gıda miktarındaki azalmadır. Temel olarak gıda sisteminin dağıtım, hizmet sektörü ve hane halkı düzeyinde hala değeri (sosyal, ekonomik ve besinsel) varken, güvenilir gıdanın iskartaya ayrılması ya da atılması da gıda israfı olarak tanımlanmaktadır.
- Dünya'da gıda israfının boyutu 2019 yılında 1.3 milyar ton gıda iken yaklaşık olarak 1 trilyon dolara denk gelmektedir. İsrafın maliyeti, Türkiye'nin 2020 yılındaki milli gelirinden (720.1 milyar dolar) fazladır.
- Dünyada israf edilen 1.3 milyar ton gıda ise toplam üretimin yaklaşık olarak üçte birini oluşturmaktadır. Pandemiyle beraber gıda israfının daha da artacağı düşünülmektedir. Dünyada 870 milyon insanın açlıkla mücadele etmektedir.
- Meyve sebze üretiminin %45'i, deniz mahsüllerinin %35'i, tahılların %30'u, süt ve süt ürünlerinin %20'si, et ve et ürünlerinin %20'si tüketilmeden çöpe gitmektedir.
- Gıda İsraf Endeksi'ne göre her yıl evler, restoranlar ve oteller arasında üretilen gıdanın %17'si çöpe atılmaktadır. Bunların %11'i evlerde, %5'i gıda hizmetlerinde ve %2'si perakende satışlarda israf oluyor.
- Tüketilmeyen gıdalar %8-10 aralığında sera gazına sebep olmaktadır.
- İsrafın boyutları değişse de karbon ayak izine etkisi farklı olabilmektedir. Et ürünlerinin %5'i israf edildiğinde %20 oranında karbon ayak izi oluştururken; %15'i israf edilen meyvelerin karbon ayak izine etkisi %7'dir.
- Gıda israfı bir ülke olsaydı karbon ayak izinde dünyada Çin ve ABD'nin ardından 3. sırada olurdu.
- Gıda israfı hayatın birçok noktasında sorun yaratmaktadır. Küresel gıda krizi ve açlık, üretimde ve lojistikte yakıt kaybı, toprak verimliliğinin azalması, elektrik ve su kaynaklarının boşa harcanması, iş gücünün harcanması, sermaye kaybı...

KAYNAKLAR: <https://turkey.un.org/tr>

<https://www.fao.org/home/en>

TÜRKİYE'DE GIDA İSRAFININ BOYUTLARI

- Türkiye'de her yıl yaklaşık olarak 115 milyon ton gıda üretilirken, 26 milyon ton gıda israf edilmektedir.
- Türkiye, hane başı gıda israfında yılda toplam 7.7 milyon ton ile dünyada 16. sıradadır.
- Kişi başına yılda 93 kg gıda israfı yapılırken. Bu alanda da dünyada 60. sırada yer almaktadır.
- Türkiye'de yılda 1.7 milyar adet ekmeğe çöpe gitmektedir. Bu da günde yaklaşık olarak 4.9 milyon ekmeğin israf edildiği anlamına gelmektedir.

- Günde israf edilen 4.9 milyon ekmeğin 3 milyonu fırınlarda (%62), 1.4 milyonu evlerde (%28), 0.5 milyonu (%10) personel ve öğrenci yemekhaneleri, lokantalar ve restoranlarda çöpe atılmaktadır.

- Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de en fazla meyve-sebze çöpe atılmaktadır. İsrاف edilen meyve-sebzelerin %40-50'si hasatta, %38-69'u hanelerde meydana gelmektedir.

- Meyve sebzelerin %42'si, süt ve süt ürünlerinin %41'i çöpe gitmektedir.

- Tüketicilerin %72'si STT ve TETT arasındaki farkı ayırt edememektedir. Bunun da önemli gıda kayıplarına neden olduğu tahmin edilmektedir.

- Tarım ve Orman Bakanlığı, FAO iş birliği ile 2020 yılında 'Gıdanı Korum, Sofrana Sahip Çık!' projesi ile gıda israfı hakkında farkındalık oluşturmak ve gıda israfını azaltmaya yönelik kampanya başlattı.

https://tuketici.ticaret.gov.tr/data/5e6b33e913b876e4200a0101/Turkiye_Israf_Raporu_2018.pdf

<https://turkey.un.org/tr/>

<https://www.fao.org/turkey/news/detail-news/tr/c/1418778/>

<https://ggd.org.tr/>